

ת"פ 18192/03/14 - מדינת ישראל נגד ח'אלד עתמה

בית משפט השלום בנצרת

16 יולי 2017

ת"פ 18192-03-14 מדינת ישראל נ' עתמה

פרק פמז 100314

בפני סגנית הנשיא, כב' השופטת עדי במביליה - אינשטיין
המאשימה מדינת ישראל

נגד
הנאשם ח'אלד עתמה

נוכחים:

מטעם המאשימה: מתמחה ויאם זועבי

הנאשם: בעצמו ועל ידי ב"כ עו"ד סעיד חדאד מהסנגוריה הציבורית

גזר דין

1. הנאשם הורשע על-פי הודאתו בביצוע עבירה של **שימוש במסמך מזויף**, לפי סעיף 420 לחוק העונשין; עבירה של **קבלת דבר בתחבולה**, לפי סעיף 416 לחוק העונשין; ועבירת **אימים** לפי סעיף 192 לחוק העונשין.

2. עובדות כתב האישום המתוקן בשנית מ/2 הן כדלקמן:

א. במועד לא ידוע במהלך חודש אפריל שנת 2011, או בסמוך לו, פנה הנאשם לסאלח שנעאה (להלן: "**סאלח**") וביקש כי יפרע שני צ'קים מזויפים ודחויים, שנחזו להיות צ'קים של "חברת מחזור פלדה", האחד בסך 155 אלף ₪, והשני בסך 173 אלף ₪ (להלן: "**הצ'קים**"), טרם מועד הפירעון הרשום עליהם. בעשותו זאת, יצר הנאשם מצג שווא בפני סלאח, כי הצ'קים תקינים וכי סלאח יקבל את תמורתם במועד הפירעון הרשום עליהם.

ב. סלאח נענה לבקשה והנאשם העביר לו את הצ'קים באמצעות דודו. סלאח העביר את הצ'קים לחברו בשם מוחמד מוחמד (להלן: "**מוחמד**"), אשר עסק בניכיון צ'קים, בבקשה כי יתן לו את תמורתם.

ג. לאחר מספר ימים, ובטרם מועד פירעונם של הצ'קים, מסר מוחמד לסלאח מקדמה על סך 100,000 ₪ כנגד קבלת הצ'קים. באשר ליתרת הסכום, אמר מוחמד, כי לא יעבירו עד שיוודא עם הבנק כי הצ'קים ברי

עמוד 1

פרעון.

ד. סלאח העביר את הכסף שקיבל ממוחמד לנאשם, לאחר שלקח לעצמו סכום של 13,000 ₪, תמורת חוב שהנאשם היה חייב לו.

ה. מספר ימים לאחר המתואר לעיל, משראה הנאשם, כי אינו מקבל מסלאח את שאר התמורה של הצ'קים, איים הנאשם על סלאח כי יאונה לו רע, אם לא יעביר את שאר סכום הכסף.

ו. מספר ימים לאחר המתואר בסעיף ה' לעיל, גילה מוחמד כי הצ'קים מזויפים. עקב כך סרב לשלם את שאר הסכום ודרש מהנאשם כי הכסף ששילם יוחזר לו. מוחמד אמר לנאשם כי אם לא ישיב לו את כספו, יפנה לאביו.

ז. בתגובה, שלח הנאשם למוחמד הודעה ובה אסר עליו ליצור עמו קשר, וכן ליצור קשר עם משפחתו, שאם יעשה כן, יפגע בו.

3. בהתאם להסדר טיעון עדכני, אליו הגיעו הצדדים בישיבת יום 1.3.17 (המבטל הסדר קודם מיום 29.2.16), הנאשם הודה והורשע בכתב האישום המתוקן בשנית מ/2. התביעה תעתור לעונש של 6 חודשי עבודות שירות, מאסר על תנאי ופיצויים בסך 100,000 ₪ שהופקדו כתנאי להסדר, וההגנה תטען באופן חופשי לעונש.

טיעוני הצדדים לעונש:

4. **המאשימה**, בדיון מיום 1.3.17, טענה למתחם שבין 4 חודשי עבודות שירות לבין 20 חודשי מאסר בפועל, ועתרה להטלת עונש ברף הבינוני-נמוך של המתחם, דהינו: 6 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות, מאסר על תנאי והפיצוי בסך 100,000 ₪ שהופקד כתנאי להצגת ההסדר ולאורו הוסר המחדל.

בטיעוניה בכתב, בהם לא מעודכן ההסדר מיום 1.3.17 והעובדה כי הנאשם הסיר את המחדל במלואו עת הפקיד 100,000 ₪ בקופת בית המשפט, טענה למאסר מאחורי סורג ובריא ועונשים נלווים. נטען כי הערך שנפגע הנו זכות הקניין של הפרט, אמון הציבור בחיי מסחר תקינים, הסדר החברתי, בטחון הציבור ושלוות הנפש. נטען כי העבירות בוצעו תוך תכנון מוקדם לקבל בתחבולה כספים, ע"י פרעון צ'קים מזויפים ביודעין, ותוך שימוש באיומים, כשהנאשם מבצע עיקרי והנזק הנו חסרון כיס בגובה 100,000 ₪ למוחמד, ופגיעה בבטחון ובשלוות הנפש של מוחמד וסאלח נוכח האיום לפגוע בהם. קיים נזק פוטנציאלי שכן לו התחבולה לא היתה נחשפת, הנאשם עלול היה לקבל את מלוא סכום ההונאה בסך 328,000 ₪. המניע לביצוע העבירות הנו בצע כסף. בטיעון הכתוב הופנית לפסיקה חמורה לאין שיעור ביחס למיחוס לנאשם במ/2, לרבות בנוגע לסחיטה באיומים, קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות, זיוף וכד', כך שלא ניתן ללמוד ממנה לענייננו. נטען לצורך בהרתעת הרבים כיון שהעבירה לא מתוחכמת ותוצאותיה קשות, כך שיש להגן על הציבור, מפני ההונאה והאיומים כאחד.

5. **ב"כ הנאשם** טען כי מתחם העונש ההולם ומדיניות הענישה הנהוגה נעה בין מאסר על תנאי למאסר בפועל, כשהעונש המתאים לנאשם עומד על מאסר על תנאי ואין מניעה להוסיף צו של"צ. הסנגור סבור כי יש לקבוע

עונשו של הנאשם ברף הנמוך ולהמנע מהטלת מאסר בפועל, אף בעבודות שירות, לאור חלוף הזמן, ההודאה וחסכון זמן שיפוטי, הרקע לעבירות ונסיבותיו האישיות והכלכליות של הנאשם. הסנגור טען כי הנאשם התעכב בהסרת המחדל עקב אילוצים כלכליים, אך לבסוף הסיר את המחדל במלואו. הודגש כי אף שהנאשם ביצע עבירת איומים הרי שאלו לא מומשו. נטען כי ברקע למעשים עמד מצבו הכלכלי הקשה של הנאשם באותה תקופה. נטען כי מדיניות הענישה באיומים ובמרמה נעה בין מאסר על תנאי למאסר בפועל. עוד נטען כי לא הוגשה תלונה יזומה בדבר איומים, דבר שמעיד על רמת פחד נמוכה. לא מגישים כתבי אישום על תחבולה אלא רק על מרמה והפסיקה דנה במאסר על תנאי גם על מרמה שזה חמור מתחבולה. הסנגור עתר לקביעת מתחם כולל אחד לכל העבירות כיון שמדובר באירוע אחד, ציין שלנאשם אין הרשעות קודמות במרמה, הרשעותיו ישנות, אב למישהי לשים, חובות כבדים, מנהל הליכי פש"ר וכינוס נכסים, מצב בריאותי של אשתו ירוד, מטופלת אונקולוגית, בעל תעסוקה סדירה. שליחתו למאסר בעבודות שירות תפגע בפרנסתו ובפרנסת משפחתו, שכן הוא עובד באופן סדיר, העבודה כוללת שהייה ממושכת בדרום.

6. **הנאשם**, בדבריו לבית המשפט, הביע חרטה וצער על מעשיו, הסביר כי אשתו חולה וכי הנו המפרנס היחיד של משפחתו, עובד מעל שנתיים בחברה מסודרת כסמנכ"ל, ועשה הסדר חוב ביחס לכספים שהוא חייב. הנאשם ביקש לא לקטוע את רצף התעסוקה והשיקום כדי שיוכל לחיות חיים נורמאליים ומכובדים, אשר נשללו ממנו עת נקלע בין "אנשים רעים" ועזר להם לבצע מזימתם במקרה דנן.

מתחם העונש ההולם:

7. בהתאם לתיקון 113, סעיף 40ב לחוק העונשין, העיקרון המנחה את בית המשפט בענישה הוא עקרון ההלימה - דהיינו: קיומו של יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה, בנסיבותיו, ומידת אשמו של הנאשם, לבין סוג ומידת העונש שיוטל עליו.

8. בהתאם לסעיף 40ג(א) לחוק העונשין, בקביעת מתחם הענישה יש להביא בחשבון את הערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה, מידת הפגיעה בו, מדיניות הענישה הנוהגת ונסיבות הקשורות בביצוע העבירה כמפורט בסעיף 40ט לחוק העונשין.

9. **הערכים החברתיים המוגנים**, שנפגעו מביצוע העבירות דנן הנם הגנה על זכות הקניין, שהנה זכות יסוד, וכן ההגנה על חופש הרצון, חופש הבחירה, ההחלטה והפעולה של הקרבן, הנשלל ממנו פעם אחת בשל התחבולה, ובפעם השניה, בעקבות האיום.

10. **הערך החברתי המוגן העומד בבסיס עבירת האיומים** הנו הוא מניעת מעשי הפחדה והקנטה, לשם הגנה על שלווה נפשו, ביטחונו וחירות הפעולה והבחירה של הפרט (ע"פ 2038/04 לם נ' מדינת ישראל, פ"ד ס(4) 96, 105 (04.07.2012)).

11. **מידת הפגיעה בערכים המוגנים** משמעותית, נוכח נסיבות ביצוע העבירות ותוצאתן. מדובר בעבירות

שבוצעו מתוך מניע של בצע כסף.

קיים תכנון מוקדם, הנובע מהצטיידות בצ'קים המזויפים לשם ביצוע מזימתו.

הנאשם "זכה" ביתרון ובהישג כתוצאה מן התחבולה שרקם תוך שימוש בצ'קים המזויפים: הנאשם גרף סכום כסף גדול ע"ס 100,000 ₪ עקב מעשה התחבולה, ואף ניסה לגרוף סכום רב יותר של מלוא סכום הצ'קים המזויפים ע"ס 328,000 ₪ תוך שימוש באיומים כי יעולל רע למתלונן אם לא ישלם את מלוא הסכום. סכום זה סירב הנאשם להחזיר, גם לאחר גילוי דבר ההונאה, ולשם הותרת סכום ההונאה בכיסו, לא נרתע הנאשם מלשוב ולעשות שימוש באיומים.

הנאשם השלים את מעשה התחבולה במלואו. הוא מסר את הצ'קים המזויפים לקורבן, דרש את מלוא ערכם, ואף קיבל חלק מסכום ההונאה.

הנזק הפוטנציאלי במקרה דנן הנו קבלת מלוא סכום התחבולה, דהינו, מלוא ערך הצ'קים בסך 328,000 ₪.

העובדה שהנזק שנגרם בפועל הנו חלקי, ומתמצה ב-100,000 ₪ ולא בשוויים המלא של הצ'קים, לא נבעה מחרטת הנאשם אלא מגילוי דבר התחבולה ע"י קורבנות ההונאה.

חשיפת ההונאה לא הביאה את הנאשם להפסיק פעילותו הפלילית, הוסיף חטא על פשע ואיים על הקורבן כדי להפחידו ולמנוע ממנו לפעול למיצוי זכותו לקבלת תמורת הצ'קים המזויפים ע"י פניה לנאשם ולאביו.

עם זאת, האיום אינו ברף הגבוה.

השילוב בין העבירות דנן, קבלת דבר בתחבולה, שימוש במסמך מזויף ואיומים, כמו גם התכנון המוקדם, היקף ההונאה בפועל 100,000 ₪ והיקף ההונאה הפוטנציאלי בסך 328,000 ₪, כל אלה מצביעים על פגיעה משמעותית בערכים החברתיים המוגנים.

12. מדיניות הענישה הנהוגה:

א.ת"פ (פ"ת) **מדינת ישראל נ' שדה** (03.07.2013) - הנאשם 1 (הרלוונטי לעניינו) הורשע על יסוד הודאתו בעבירות של קבלת דבר בתחבולה, החזקת טובין שייבואם אסור. נקבע מתחם שבין מאסר בעבודות שירות עד שנת מאסר. הנאשם נידון ל-6 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות, מאסר מותנה וקנס.

ב. ת"פ (נצ') 202-11-08 **מדינת ישראל נ' אבו ליל** (16.6.10): ניסיון קבלת דבר בתחבולה ושימוש במסמך מזויף. תוקף רישיון הנהיגה הזמני של הנאשם פקע ועל מנת לחדשו היה עליו להבחן מחדש במבחן נהיגה עיוני ולשלם קנסות. הנאשם עשה שימוש ברישיון נהיגה זמני מזויף תוך שהוא מנסה לחדש באמצעותו את רישיון הנהיגה במשרד הרישוי בטבריה. הנאשם נדון למאסר בפועל למשך 4 חודשים לריצוי בדרך של עבודות שירות, מאסר מותנה ולקנס.

ג. ת"פ (חד') 1750-07 **מדינת ישראל נ' טרוטר** (10.3.08), הורשע הנאשם על-פי הודאתו בעבירה של קבלת דבר בתחבולה, ונדון למאסר על תנאי ולקנס.

ד. ת"פ (נצ') 22947-07-09 **מדינת ישראל נ' איפרגן** (24.3.10), הורשע הנאשם בעבירה של קבלת דבר בתחבולה, ונדון למאסר על תנאי ולקנס.

ה. ת"פ (נצ') 1190-07 **מדינת ישראל נ' עמוס** (15.9.08), הורשעה הנאשמת על-פי הודאתה בביצוע עבירה של קבלת דבר בתחבולה, ונדונה לעונש של מאסר על תנאי ולקנס.

ו. ת"פ (נצ') 1785-07 **מדינת ישראל נ' דובגלבסקי** (5.2.09), הורשעה הנאשמת על-פי הודאתה בעבירה של קבלת דבר בתחבולה, ונדונה למאסר על תנאי.

13. בת"פ (תל אביב) 5262-02-12 **מדינת ישראל נ' הררי** (27/9/12), נקבעו שלושה מתחמים שונים לעבירות מרמה, בהתחשב בהיקף הגזלה ובאופי העבירות הנלוות. חלוקה זו מתאימה גם לענייננו בעבירת קבלת דבר בתחבולה. בפרשת הררי נקבע כי המתחם השלישי (**והחמור יותר**) מתייחס למקרים בהם "**היקף המרמה עלה על 100,000 ₪ ו/או פעולות המרמה היו כרוכות בזיוף מסמכים או בשימוש במסמכים מזויפים**" שאז נע המתחם בין 10 ל-22 חודשי מאסר.

14. בהתאם לסעיף 40ג(א) לחוק, היות שהנאשם הורשע בכמה עבירות, שהנן חלק מאירוע אחד, אקבע מתחם עונש הולם לאירוע כולו ובהמשך אגזור עונש כולל לכל העבירות בשל אותו אירוע.

15. **מתחם העונש ההולם**: בשים לב לעקרון ההלימה ובהתחשב בערך החברתי שנפגע מביצוע העבירות, מידת הפגיעה בו, מדיניות הענישה הנהוגה והנסיבות הקשורות בביצוע העבירה כמפורט לעיל, מתחם העונש ההולם לעבירות שביצע הנאשם בנסיבותיהן נע בין מאסר על תנאי לבין מספר חודשי מאסר בפועל ועונשים נלווים.

העונש המתאים לנאשם:

16. בהתאם לסעיף 40ג(ב) רישא לחוק העונשין, בתוך מתחם העונש ההולם, יקבע העונש המתאים לנאשם בהתחשב בנסיבות שאינן קשורות בביצוע מעשה העבירה, כמפורט בסעיף 40יא לחוק העונשין.

17. בהתאם לסעיף 40ג(ג) לחוק, בגזירת העונש אתחשב במספר העבירות בהן הורשע הנאשם ובזיקה ביניהן, תוך שמירה על יחס הולם בין חומרת מכלול המעשים ומידת אשמו של הנאשם לבין סוג העונש ותקופת המאסר שעל הנאשם לשאת.

18. **הודאה ונטילת אחריות:** הנאשם הודה במיוחס לו בכתב האישום ובכך חסך זמן ציבורי יקר.

19. **הסרת המחדל:** עובר להצגת ההסדר, הפקיד הנאשם בקופת בית המשפט את סכום ההונאה במלואו - 100,000 ₪, כתנאי להסדר. במסגרת ההסדר הוסכם כי גזר הדין יכלול פסיקת פיצויים בסכום זה לקורבן והסכום יוחזר לו במלואו.

20. **עבר פלילי:** הנאשם יליד 1985 ולחובתו עבר פלילי הכולל 3 הרשעות קודמות. הרשעתו האחרונה משנת 2013 בגין החזקת נכס חשוד כגנוב, וקודמותיה משנת 1998 ו-1999 בגין סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה, תקיפת שוטר, הפרעה לשוטר, העלבת עובד ציבור ונהיגה בפסילה.

21. **חלוף הזמן:** העבירות נשוא כתב האישום בוצעו על-ידי הנאשם במהלך חודש אפריל 2011. כתב האישום כנגד הנאשם הוגש ביום 10.03.2014. לא הוצג הסבר לשיהוי מטעם המאשימה.

22. **נסיבות אישיות:** בטיעוני הסנגור המלומד ובתסקיר שירות המבחן צוינו נסיבותיו האישיות, המשפחתיות, התעסוקתיות והכלכליות של הנאשם, שמפאת צנעת הפרט לא אפרטן. הוצגו מסמכים רפואיים בדבר מצבה הבריאותית של אשת הנאשם, הלוקה בסרטן, אישור העסקה והסדר חובות הוצל"פ.

נטען כי הטלת מאסר, ולו בעבודות שירות, תפגע בפרנסתו ובפרנסת משפחתו, לאור עיסוקו מזה שנים הכולל שהיה ממושכת בדרום. הפגיעה משמעותית בשים לב למצב אשתו.

23. **תסקיר שירות המבחן:** שירות המבחן המליץ להטיל על הנאשם ענישה מוחשית על מנת שיפנים את חומרת העבירות והפגיעה באחרים, זאת אם בדרך של עבודות שירות ואם בדרך של צו של"צ בהיקף 250 שעות, לצד עונשים נוספים. לאור עמדות הנאשם לא הומלץ על טיפול וצוין כי לא ניתן לשלול סיכון להישנות התנהגות דומה בעתיד.

24. לאחר ששקלתי את מלוא השיקולים האמורים, ותוך עריכת איזון בין חומרת העבירות, בנסיבותיהן, אל מול הסרת המחדל, מצבה הבריאותית של אשת הנאשם ומניעת פגיעה מכרעת בהיבט התעסוקתי, הנני מטילה על הנאשם את העונשים הבאים:

א. ניתן בזה **צו שירות לתועלת הציבור** בהיקף של 250 שעות.

עמוד 6

הנאשם הסכים לביצוע הצו, והוזהר כי עליו למלא אחר תנאי צו השל"צ כלשונו וככתבו, שאם לא כן תתבקש הפקעת הצו ועונשו יבחן מחדש.

ב. **מאסר לתקופה של 6 חודשים וזאת על תנאי למשך 3 שנים** שלא יעבור על העבירות בהן הורשע ועל עבירת מרמה וזיוף.

ג. **פיצויים לטובת המתלונן, בסך 100,000 ₪**, הפיצויים הופקדו ויועברו למתלונן ע"י המזכירות. המאשימה תעביר פרטי המתלונן למזכירות בתוך 48 שעות.

זכות ערעור תוך 45 יום מהיום בבית משפט המחוזי בנצרת.

המזכירות תעביר העתק מפרוטוקול הדיון לשירות המבחן, אשר יגיש תוכנית של"צ בתוך 45 ימים מהיום.

<#2#

ניתן והודע היום כ"ב תמוז תשע"ז, 16/07/2017 במעמד הנוכחים.

עדי במביליה - אינשטיין, סגנית נשיא